

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**Publicznej Szkoły Podstawowej
z Oddziałami Sportowymi
w Dobrzeniu Wielkim**

I. WSTĘP

Placówka szkolna jest jednym z elementów środowiska lokalnego, a jej wpływ stale się poszerza. Szkoła nie stanowi już tylko funkcji edukacyjnej, gdzie realizuje się tylko nauczanie. Coraz istotniejsza staje się funkcja opiekuńczo-wychowawcza. Zrzesza ją trud i działania wszystkich pracowników szkoły realizujących postawione zadania w obszarze zdobywania wiedzy, kształcenia umiejętności oraz wychowania.

Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Sportowymi w Dobrzeniu Wielkim jest szkołą przyjazną, bezpieczną i promującą zdrowy tryb życia. Pielęgnuje i rozwija dziedzictwo kulturowe w regionie. Pamięta o przeszłości. Panuje w niej klimat sprzyjający twórczej pracy uczniów i nauczycieli. Kształtuje ona ucznia szanującego innych, odpowiedzialnego i świadomie podejmującego decyzje w szybko zmieniającej się rzeczywistości. Uczeń chce, potrafi się uczyć. Szkoła uwzględnia potrzeby i możliwości uczniów, rozwija uzdolnienia i zainteresowania wychowanków. Dbą o zdrowie psychiczne uczniów szkoły, rozpoznaje i reaguje na zagrożenia z tym związane. W działaniach na rzecz wszechstronnego rozwoju dziecka współpracuje z rodziną, instytucjami i środowiskiem lokalnym.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

*„Każdy nasz uczeń posiada w sobie skarb,
My pomagamy mu ten skarb odnaleźć
I ukazać światu w pełnym blasku.”*

Założenia tego programu zakładają, że podstawę wszystkich działań stanowi zasada partnerstwa, a szkoła tworzy przyjazne dziecku środowisko oparte na zaufaniu, otwartości, doradztwie i pomocy. Wzajemny szacunek musi stanowić podstawę zachowań uczniów, personelu i rodziców.

Każde dziecko w naszej szkole:

- powinno czuć się ważne, szanowane i otoczone opieką,
- może przyswajać treści nauczania według indywidualnych możliwości,
- jest zachęcane do osiągnięcia wysokiej jakości we wszystkich dziedzinach życia szkolnego,
- może rozwijać w sobie dociekliwość poznawczą,
- uczy się przekazywania innym uznanych przez siebie wartości.

Działamy po to, aby:

Nasi uczniowie:

1. Byli przygotowani do:

- nauki na wyższym szczeblu życia w społeczeństwie,
- kreowania otaczającego świata,
- przezwycięzania barier emocjonalnych,
- zwiększonej tolerancji dla ludzi różnych kultur, wyznań,

- bycia wrażliwym ekologicznie i humanitarnie,
- wykazywania się zaradnością i przedsiębiorczością.

2. Umieli:

- radzić sobie w trudnych sytuacjach i wiedzieli do kogo zwrócić się w różnych sytuacjach
- stosować wiedzę w praktyce,
- odróżniać dobro od zła.

3. Realizowali:

- swoje marzenia, plany,
- zasady i wartości,
- swoje możliwości.

4. Mieli zaspokojone potrzeby:

- *indywidualne związane z poczuciem akceptacji, bezpieczeństwa i wartości, podwyższaniem samooceny, potrzebą sensu, twórczości, wspólnoty i autorytetów zaspokajane przez:*

- indywidualizację pracy podczas zajęć obowiązkowych i pozalekcyjnych,
- komunikację i mediację szkolne jako nadrzędną metodę pracy z uczniami,
- stosowanie w procesie kształcenia oceniania kształtującego,
- dyspozycyjność zawodową nauczycieli,
- ofertę różnych zajęć w świetlicy szkolnej,
- ofertę zajęć ruchowych i sportowych z wykorzystaniem szkolnych obiektów sportowych;

- *autonomii i twórczości dziecka zaspokajaną przez:*

- dostosowywanie pracy z dziećmi zgodnie z ustalonymi preferencjami poznawczymi,
- ofertę zajęć pozalekcyjnych, spotkań z wychowawcami i konsultacji z nauczycielami,
- prezentacje dziecięcych pasji, zainteresowań w szkole oraz umożliwienie uczniom współzawodnictwa w konkursach, turniejach, przeglądach, zawodach szkolnych, gminnych, międzyszkolnych, wojewódzkich.

Rodzice:

- byli zadowoleni z wyników nauczania, realizacji zadań szkoły - potrzeba rodziców związana z zapewnieniem swoim dzieciom najlepszego poziomu nauki i opieki (okazywanie empatycznej troski i ścisła współpraca n-li, wychowawców i dyrekcji szkoły z Radą Rodziców i jej Prezydium);
- wspomagali: pracę dydaktyczno –wychowawczą dzieci w drodze do dorosłości, szkołę w nowych pomysłach - potrzeby autonomii i wzajemnej zależności (wspomaganie rodziców w precyzowaniu oczekiwań - debata i ewentualne wykorzystanie wolontariatu rodzicielskiego);
- uczestniczyli w życiu szkoły, wychowaniu i edukacji dzieci - wzbogacające klimat pracy szkoły, szybkie reagowanie na potrzeby rodziców umożliwią zaplanowane i systematyczne spotkania w ramach Prezydium Rady Rodziców.

Nauczyciele:

- nauczyli uczenia się - potrzeba akceptacji, przyczyniania się do bogacenia życia dzieci, potrzeba osobistej wartości - wspomagająca informacja zwrotna ze strony uczniów, dyrektora, rodziców; motywowanie i nagradzanie nauczycieli przez dyrektora;
- sprzyjali rozwojowi osobowości ucznia - potrzeba zaufania ze strony rodziców zaspokajana przez spójną, wewnątrzszkolną formułę zintegrowanej pracy problemowej zespołów nauczycielskich z Radą Rodziców lub wyłanianymi spośród jej członków gremiami;
- rozwijali samodzielność, przedsiębiorczość i poczucie odpowiedzialności ucznia - potrzeba pogłębionej świadomości i kompetencji nauczycieli w zakresie: psychologii konfliktów, animacji grupy, autotreningu i rozwijania asertywności uczniów, a także kształtowania umiejętności stosowania w pracy z dziećmi mediacji rówieśniczych oraz wywiadu motywującego;

- kształcili obywateli Europy XXI wieku;
- nauczyli ogólnej kultury;
- rozwijali poczucie solidarności i pomagali sobie nawzajem;
- szczególnie opiekowali się trudnym uczniem;
- jak najlepiej przygotowywali uczniów do dalszej nauki;
- uczyli krytycyzmu wobec negatywnych wzorców proponowanych przez rówieśników i środki masowego przekazu.

Szkoła jest otwarta na współpracę z rodzicami. Uczestnictwo w działaniach pozalekcyjnych ma charakter dobrowolny. Wspomagamy uczniów w ich dążeniu do samodzielności. Uczymy rzetelnej pracy, uczciwości i szacunku dla dobra wspólnego.

Wartościami preferowanymi we wszystkich dziedzinach są: przeciwstawianie się przestępczości i wandalizmowi, wychowywanie do samodzielności, aktywność i samowychowanie.

Program wychowawczo - profilaktyczny ma charakter:

- prozdrowotny,
- proekologiczny,
- prorodzinny,
- pro regionalny,
- prospołeczny.

Procesem, za pomocą którego osiągnąć chcemy cele wychowawczo – profilaktyczne jest wychowanie przez:

- uprawianie sportu,
- popularyzację zdrowego stylu życia,
- upowszechnienie postaw ekologicznych,
- uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych,
- wychowanie przez sztukę,
- tworzenie wspólnoty dorosłych i dzieci,
- wychowanie pro regionalne i patriotyczne

III. MODEL ABSOLWENTA KLASY III

Absolwent klasy III Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Sportowymi w Dobrzenu Wielkim

- zna i stosuje zasady życia społecznego,
- potrafi się uczyć,
- dostrzega w nauce swoje szanse życiowe,
- posiada wiedzę i umiejętnie ją wykorzystuje do rozwiązywania problemów,
- jest otwarty, komunikatywny i kreatywny,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
- szanuje tradycję i kulturę własnego narodu, a także innych kultur,
- jest aktywny społecznie, tolerancyjny, wrażliwy na potrzeby innego człowieka,
- cechuje go wysoka kultura osobista,
- pamięta o przeszłości,
- dba o swój rozwój fizyczny, promuje zdrowy tryb życia,
- jest przygotowany do nauki na etapie klas IV-VIII.

V. MODEL ABSOLWENTA KLASY VIII

Absolwent Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałami Sportowymi w Dobrzenu Wielkim

- zna i stosuje zasady życia społecznego,
 - potrafi się uczyć,
 - dostrzega w nauce swoje szanse życiowe,
 - posiada wiedzę i umiejętnie ją wykorzystuje do rozwiązywania problemów,
 - jest otwarty, komunikatywny i kreatywny,
 - rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania,
 - szanuje tradycję i kulturę własnego narodu, a także innych kultur,
 - jest aktywny społecznie, tolerancyjny, wrażliwy na potrzeby innego człowieka,
 - cechuje go wysoka kultura osobista,
 - pamięta o przeszłości,
 - dba o swój rozwój fizyczny, promuje zdrowy tryb życia,
 - jest przygotowany do nauki na dalszym etapie,
 - myśli o skutkach swojego działania,
 - wywiązuje się z powierzonych zadań i funkcji,
 - radzi sobie w sytuacjach pozaszkolnych,
 - rozumie, czym jest odwaga cywilna,
 - niesie pomoc,
- potrafi asertywnie wyrazić swoje myśli i uczucia.

CZ .II

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

Obszar	Zadania ogólne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Adresaci
O S O B O W O Ś Ć	1.Kształtowanie własnej osobowości.	1.Rozwijanie problemów w twórczy sposób – radzenie sobie z własnymi emocjami.	- pomoc w budowaniu pozytywnego obrazu własnego „Ja” poprzez wspieranie ucznia w jego działaniach, prawidłowe komunikowanie i stwarzanie atmosfery wzajemnego zaufania, - program „Spójrz inaczej” realizowany w celu zwiększenia świadomości uczestników dotyczące zasad zdrowego życia, zwiększenie spójności klasy, polepszenie relacji między wychowawcą a uczniami.	Uczniowie Nauczyciele
		2.Umiejętność wyrażania swoich emocji.	- odgrywanie ról poprzez gry dramatowe, - podejmowanie prób oceny efektów swojej pracy i wskazywanie swoich mocnych stron podczas twórczych zajęć.	Uczniowie
		3. Kształtowanie konstruktywnych sposobów spędzenia wolnego czasu. Aktywny udział w życiu kulturalnym i artystycznym.	- udział w spektaklach teatralnych, seansach filmowych, wystawach, wernisażach, - aktywny udział w konkursach literackich, plastycznych, fotograficznych, muzycznych, - organizowanie imprez artystycznych, występów, przedstawień, wystaw, - redagowanie gazetki szkolnej.	Uczniowie Nauczyciele Rodzice
		4. Stymulowanie procesu samodoskonalenia w sferze wrażliwości intelektualnej i estetycznej	- udział w konkursach wiedzy oraz artystycznych, - prezentowanie osiągnięć i dorobku artystycznego uczniów, - uczestnictwo w zajęciach kół przedmiotowych i artystycznych.	Uczniowie Nauczyciele
		5. Wspieranie uczniów w poszukiwaniu wartości. Ukazywanie konieczności doskonalenia samego siebie w aspekcie etycznym.	- dokonywanie samooceny (ocena z zachowania), - pogadanki i dyskusje, - dyskusje w oparciu o przykłady z życia, literatury i filmów, sąd nad postacią literacką, - spotkania z ludźmi cieszącymi się autorytetem społecznym.	Uczniowie
		6. Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców.	- warsztaty i pogadanki, - prelekcje, - współpraca ze specjalistami.	Rodzice

Obszar	Zadania ogólne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Adresaci
W S P Ó L N O T A	1.Kształtowanie właściwej postawy wobec ludzi.	1. Dostrzeganie potrzeb własnych i innych ludzi.	- udział w akcjach charytatywnych, - wykonywanie laurek okolicznościowych dla pracowników szkoły, - ćwiczenia podnoszące kompetencje emocjonalne i społeczne uczniów.	Nauczyciele Uczniowie Rodzice
		2. Nawiązywanie bliskich i serdecznych kontaktów w grupie rówieśniczej.	- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego, - organizowanie zajęć integracyjnych – gry i zabawy, - udział w imprezach klasowych - uroczyste obchody świąt, - organizowanie konkursów szkolnych.	Uczniowie Wychowawcy Rodzice
		3. Adaptacja do szkolnych warunków.	- ustalenie obowiązków dyżurnego, - wdrażanie zasad regulaminu klasowego, - dbałość o estetykę klasy (dekoracje, gazetki, pomoce dydaktyczne).	Uczniowie
		4. Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania się.	- codzienne wdrażanie do używania form grzecznościowych i kulturalnego zachowania, - obchodzenie uroczystości klasowych oraz urodzin dzieci w klasie, - praca z literaturą dziecięcą, - przeprowadzenie pogadank dla uczniów na temat prawidłowego zachowania się w różnych miejscach publicznych.	Uczniowie Rodzice
	2.Kształtowanie tożsamości regionalnej w aspekcie tożsamości rodzinnej.	1.Wykazanie się elementarną wiedzą na temat kultury narodowej z uwzględnieniem własnego regionu.	-organizowanie wycieczek tematycznych po najbliższej okolicy, - wycieczki do zakładów pracy na terenie gminy, -zapoznanie z gwara, piosenkami i tańcami regionalnymi, -udział w lekcjach organizowanych przez Muzeum Wsi Opolskiej.	Uczniowie
		2.Wzmacnianie motywacji do kultywowania tradycji rodzinnych i regionalnych	-obchody Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Babci i Dziadka, - obchody świąt religijnych, - zapoznanie z tradycjami świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy, obrzędami pierwszego dnia wiosny, Andrzejek, Mikołajek, - porządkowanie grobów i odwiedzanie cmentarzy, - konkursy regionalne.	Uczniowie Rodzice
		3.Rozbudzenie zainteresowania przeszłością własną, swojej rodziny oraz korzeniami rodzimej kultury.	-gromadzenie pamiątek z własnego życia, dokumentów i fotografii, -prowadzenie dzienników, pamiętników, - wykonanie drzewa genealogicznego.	Uczniowie Rodzice
		4. Wzmacnianie prawidłowych relacji dziecka z rodziną i członkami lokalnej społeczności.	- różne formy kontaktu z rodzicami (spotkania, zebrania, korespondencja, rozmowy telefoniczne), - pedagogizacja rodziców, - organizacja lekcji otwartych, - projekty regionalne, - współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, - organizowanie imprez, festynów i uroczystości z udziałem dzieci.	Uczniowie Nauczyciele Rodzice

Obszar	Zadania ogólne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Adresaci
		5. Zapoznanie z Konwencją Praw Dziecka a w szczególności prawami dziecka w szkole i rodzinie	-pogadanki, -gazetka ścienna.	Uczniowie Rodzice
	3.Kształtowanie postawy proeuropejskiej.	1. Posługiwanie się w mowie i w piśmie językiem obcym.	- organizowanie dodatkowych zajęć rozwijających umiejętności językowe uczniów.	Uczniowie
		2. Poznanie krajów Unii Europejskiej.	- przeprowadzanie lekcji o różnych państwach Unii Europejskiej, - organizacja imprez szkolnych w obcym języku.	Uczniowie
	4.Integracji naszych uczniów z Ukrainy.	1.Wsparcie dla całej społeczności szkolnej także dla rodziców i uczniów z Ukrainy. 2.Pomoc w integracji szkolnej.	- ćwiczenia integrujące klasy uczniowskie, - ćwiczenia aktywizujące, - tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w klasie i szkole, - uczenie asertywności, - zaznajamianie uczniów z pojęciem tolerancji, - uczenie podejmowania właściwych decyzji, - uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi, - wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań, - wzmacnianie poczucia własnej wartości,	Nauczyciele uczniowie
Ś R O D O W I S K O	1.Rozbudzenie potrzeby kontaktu z przyrodą, uczenie właściwych postaw proekologicznych.	1.Poznawanie najbliższego środowiska przyrodniczego w bezpośrednim z nim kontakcie.	-organizowanie wycieczek przyrodniczych, - oglądanie filmów przyrodniczych, - organizowanie zajęć w terenie -obserwacje.	Uczniowie
		2.Wykazanie się podstawową wiedzą z zakresu ekologii.	- lekcje o dotyczące segregacji odpadów, -organizowanie pogadań na temat naszego wpływu na zanieczyszczenie środowiska oraz konstruktywnego sposobu na pozbycie się złych nawyków, - wykonanie plakatów tematycznych, -zorganizowanie wycieczek do Izby Leśnej w Kup, oczyszczalni ścieków, - udział w akcji - „Sprzątanie Świata” -zorganizowanie obchodów Dnia Ziemi, - wycieczka do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, - organizowanie zbiórek elektrośmieci, makulatury, baterii, - konkursy o tematyce ekologicznej, - ukazywanie walorów Stobrawskiego Parku Krajobrazowego (udział w konkursach, m.in. Konkurs Piosenki Turystycznej).	Uczniowie Rodzice
		3. Uświadomienie zależności stanu środowiska od różnych czynników.	- pogadanki tematyczne, - wykonywanie albumów, kronik i gazetek, - monitorowanie zagrożeń najbliższego środowiska.	Nauczyciele Uczniowie Rodzice
		4. Rozwijanie wrażliwości na piękno przyrody i budzenie dumy z walorów środowiska regionalnego i jego specyfiki.	- konkursy poetyckie, plastyczne i muzyczne, - wycieczki do Stobrawskiego Parku Krajobrazowego.	Uczniowie
		5. Uczenie właściwych zachowań w stosunku do zwierząt i otaczającej przyrody.	- zimowa akcja dokarmiania zwierząt, - spotkanie z leśniczym, - pielęgnacja roślin w klasie, - projekt "Anioły ze szkoły", opieka nad zwierzętami potrzebującymi pomocy we współpracy z właściwymi organizacjami	Uczniowie Rodzice

Obszar	Zadania ogólne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Adresaci
B E Z P I E C Z E Ń S T W O	1. Kształtowanie poczucia bezpieczeństwa i uświadamianie uczniów o istniejących zagrożeniach współczesnego świata.	1. Bezpieczna zabawa i korzystanie z obiektów sportowych oraz dostępnego na nich sprzętu.	- zapoznanie ze sposobami bezpiecznego korzystania ze sprzętu sportowego.	Uczniowie Nauczyciele
		2. Bezpieczna droga do szkoły i powrotna do domu.	- zorganizowanie spotkania z policjantem, pogadanka na temat bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym, - projekt „Bezpieczny Puchatek”.	Uczniowie
		3. Bezpieczne ferie zimowe.	- zorganizowanie spotkania z policjantem, - pogadanka na temat bezpieczeństwa podczas ferii zimowych.	Uczniowie
		4. Bezpieczne wakacje.	- zorganizowanie spotkania z policjantem, - pogadanka na temat bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego.	Uczniowie
		5. Rozpoznawanie zagrożeń jakie wynikają ze stosowania używek (agresja, nikotynizm, alkoholizm, narkomania, dopalacze), umiejętność odmawiania oraz konsekwencje wynikające ze stosowania używek.	- pogadanki na tematy dotyczące zagrożeń oraz sposoby ich przeciwdziałania: - „Jak powiedzieć nie „?””, - „Jak rozwiązywać konflikty?”, - „Przyczyny i skutki nałogów”, - zajęcia warsztatowe – trening asertywności, antystresowy, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów.	Uczniowie
		6. Uświadomienie zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania ze środków masowego przekazu.	- rozmowy kierowane, - ćwiczenia praktyczne.	Uczniowie Rodzice Nauczyciele
		7. Uczenie stosowania zasad ekonomiki gospodarstwa domowego i zarządzania własnym budżetem.	- gry symulacyjne - omówienie dochodów i wydatków np. przy organizacji przedsięwzięć szkolnych takich jak wycieczki, wyjazdy, zakup sprzętu.	Uczniowie klas IV - VIII
		8. Poznanie zachowań sprzyjających bezpieczeństwu w różnych sytuacjach: w domu, w gospodarstwie, w szkole, podczas zabaw, na boisku, w szkole i na drodze.	- pogadanki tematyczne, - projekcja filmów instruktażowych, - scenki, - prelekcje, - gry symulacyjne.	Uczniowie
		9. Wdrażanie zasad właściwego zachowania się w przypadku kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi, wybuchowymi, toksycznymi, nieznanego pochodzenia i przeznaczenia.	- spotkanie z policjantem, - pogadanki, - projekcja filmów.	Uczniowie

Obszar	Zadania ogólne	Zadania szczegółowe	Sposób realizacji	Adresaci
		10. Uwrażliwienie na odpowiedzialne i kulturalne postępowanie w środowisku technicznym.	- regulaminy pracowni technicznej, fizycznej, chemicznej, komputerowej,	Uczniowie Nauczyciele
		11. Ukazywanie konieczności współpracy i współdziałania wspólnoty w sytuacjach zagrożenia klęskami żywiołowymi	- instrukcje alarmowe i plany ewakuacyjne, - pogadanki tematyczne. - pogadanki na temat zasad niesienia pomocy w ratowaniu życia, zdrowia i mienia, - zapoznanie z telefonami alarmowymi i Centralnym Systemem Powiadomień .	Uczniowie Nauczyciele Rodzice
Z D R O W I E	1. Profilaktyka zdrowotna	1. Dbanie o prawidłową postawę ciała.	-systematyczne kontrolowanie prawidłowej postawy uczniów w ławkach zwłaszcza podczas pisania, - uczestniczenie w zajęciach gimnastyki korekcyjnej, - przygotowanie i prowadzenie gimnastyki śródlekcyjnej, -uczenie właściwej postawy ciała poprzez przykład własny.	Uczniowie Rodzice Nauczyciele
		2. Nabywanie podstawowych umiejętności dbania o zdrowie fizyczne i <u>psychiczne</u> (odżywianie, aktywny wypoczynek, sen, właściwy ubiór, zapobieganie infekcjom, higiena osobista itp.)	- prowadzenie pogadarek, konkursów, projekcji filmów edukacyjnych, -okresowe kontrole czystości, - udział w akcjach promocyjnych („Ja i mój uśmiech, program rządowy dla szkół – spożywanie produktów mlecznych, owoce i warzywa), - wspólne spożywanie drugiego śniadania w klasie, - wykonanie tematycznych plakatów, - przygotowanie posiłków w klasie, - organizowanie spotkań z lekarzem, pielęgniarką, dietetykiem, psychologiem, pedagogiem. - obserwacja uczniów pod kątem zmian zachowania, ubioru, gorszych ocen, pogadanki na temat zdrowia psychicznego, możliwości uzyskania pomocy w szkole, poprzez telefon zaufania itp. - udział nauczycieli w szkoleniach dotyczący szeroko rozumianego zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży	Uczniowie
		3. Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego (koleżeństwo, przyjaźń, miłość, empatia, wrażliwość, tolerancja itp.)	- realizowanie zagadnień programu „Spójrz inaczej”, „Ratownicy Marzeń” - organizowanie wyjazdów do kina i teatru ,wycieczek, - przeprowadzanie pogadarek, tematycznych, - rozmowy indywidualne.	Uczniowie
		4. Przygotowanie do okresu dojrzewania i pozytywnego przyjęcia jego objawów fizycznych i psychicznych	- spotkania z pielęgniarką, lekarzem, psychologiem, - współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, - prelekcje, spotkania.	Uczniowie
		5. Kształtowanie właściwych nawyków ergonomicznych	- egzekwowanie prawidłowej postawy ciała podczas pisania i czytania, zachowania prawidłowej sylwetki, - akcja "Lekki tornister" „Rosnę zdrowo” .	Uczniowie Rodzice